

§ 190

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle ammattillisen koulutuksen resurssoinnin parantamiseksi

HEL 2023-007050 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Petra Malin: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Petra Malinin ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Vesa, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27384
heidi.vesa(a)hel.fi
Sari Slöör, apulaisrehtori, puhelin: 310 64093
sari.sloor(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, ammattillisen koulutuksen resurssien parantaminen,
Korkkula Vesa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupungin hallitukselle seuraavan lausunnon:

Stadin ammatti- ja aikuisopisto (Stadin AO) on Suomen suurin ammattiopisto, joka tarjoaa koulutusta laaja-alaisesti ja vastaten monipuolisesti erilaisiin asiakkaiden tarpeisiin. Stadin ammatti- ja aikuisopisto järjestää ammattillista tutkintokoulutusta koulutus sopimuksena ja oppisopimuksena, ammattillista lyhyt- ja täydennyskoulutusta sekä nivelvaiheen koulutuksia. Lisäksi opistossa toteutetaan valtakunnallista koulutusta-kuuta sekä oppijoiden ohjausta monialaisissa kaupungin palveluissa.

Tämä toiminta suuntautuu erityisesti koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleviin nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin sekä maahanmuuttajiin.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämisluvan mukainen vähimmäismäärä on 8 947 opiskelijavuotta. Vuodelle 2023 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi lisäksi 816 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaun. Oppilaitoksessa vuoden aikana opiskelevien opiskelijoiden määrä on tällä hetkellä n. 22 000.

Ammatillista koulutusta uudistettaessa ammatillisen koulutuksen rahoitus, ohjaus, toimintaprosessit ja tutkintojärjestelmä uudistuivat vuonna 2018. Uudistuksen myötä koulutuksen osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys vahvistuivat. Keskiön nousivat opiskelijoiden yksilölliset ja joustavat opintopolut sekä monipuoliset oppimisympäristöt ja työpaikalla tapahtuva oppiminen. Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimintakulttuuri ja pedagoginen toimintamalli uudistettiin vuonna 2018 vastamaan ammatillisen koulutuksen uutta lainsäädäntöä. Ammatillisen koulutuksen uudistuksen myötä ohjauksen rooli on korostunut. Lisäksi työllisyydenhoidon kuntakokeilu (vaiheet 1. ja 2.) on lisännyt ohjausta tarvitsevien asiakkaiden määrää sekä tarvetta kohdennetuille palveluille, jotka nopeuttavat asiakkaiden työllistymisen polkua.

Ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (531/2017, 44–45§) mukaisesti jokaiselle opiskelijalle laaditaan opintojen alussa henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jonka mukaisesti opiskelija etenee. Henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovietaan osaamisen hankkimisen aikataulusta ja tavoista sekä opiskelijan tarvitsemasta ohjauksesta, tuesta ja urasuunnitelmasta. Opintojen alkaessa laadittua osaamisen kehittämissuunnitelmaa päivitetään opintojen aikana aina, kun suunnitelmat muuttuvat.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetus- ja ohjaushenkilöstö työskentelee osana kampuskohtaisia 150–200 opiskelijan oppimisyhteisöjä. Joista oppimisyhteisöä ohjaamassa on 6–8 hengen opettajista koostuva pedagoginen tiimi. Lisäksi tiimiä täydentävät opinto-ohjaajat ja mahdolliset muut opetuksen tukihenkilöt, kuten työvalmentajat. Tiimin jäsenet vastaavat yhdessä oppimisyhteisön opiskelijoiden opetuksesta ja ohjaamisesta. Opettaji tiimi ohjaa ja tukee opiskelijoiden oppimista erilaisissa oppimisympäristöissä ja työpaikoilla, kehittää pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja opiskelijoiden ohjauksessa sekä kehittää yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja. Opiskelijoiden moninaisuus iän, taustan sekä kielen ja kulttuurin suhteen vaikuttavat opetuksen, ohjauksen ja tuen tarpeen määrään. Myös opiskelijamäärä vaihtelee joustavasti sen mukaan, minkälaisia tavoitteita, valmiuksia ja tuen tarvetta opiskelijoilla on.

Opiskelijat voivat hakeutua koulutukseen ja valmistua joustavasti ympäri vuoden. Stadin ammatti- ja aikuisopiston jatkuvan haun päivissä hakijoille tarjotaan neuvontaa ja ohjausta jo ennen opintojen alkamista. Jatkuvassa haussa kartoitetaan tarvittaessa opiskelijan oppimisen tuen tarve ja opiskeluvalmiudet, esim. kielitaito. Jos opiskelija ei saa jatkuvassa haussa opiskelupaikkaa, ohjataan hänet muun palvelun piiriin. Valmistumisvaiheen ohjaus tukee opiskelijoita työelämään tai jatko-opintoihin siirtymisessä. Lisäksi opintojen keskeytyessä opiskelijoille tarjotaan ohjausta tulevaisuudensuunnitteluun. Oppivelvollisuuden laajentuminen toiselle asteelle on tuonut koulutuksenjärjestäjälle vahvemman valvonta- ja ohjausvastuun, joka päättyy vasta, kun oppivelvollisen opiskeluoikeus tai oppivelvollisuus päättyy (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020, 12§).

Oppivelvollisuuden laajentumisen yhteydessä annettiin myös uusi laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (1215/2020). Lain myötä yhdistettiin perusopetuksen lisäopetuksen (ns. kymppiluokka), lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (LUVA) ja ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA) uudeksi, yhtenäiseksi nivelvaiheen koulutuskokonaisuudeksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi (TUVA). TUVA-koulutus on tarkoitettu oppivelvollisuusikäisille sekä muille vailla toisen asteen tutkintoa oleville oppijoille, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta. Stadin ammatti- ja aikuisopisto on vastannut Helsingin kaupungin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) järjestämisestä 1.8.2022 alkaen (HEL 2021-012968). Koulutuksen toteuttamisessa tehdään yhteistyötä perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja muiden koulutusten järjestäjien ja yhteistyötahojen kanssa (Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 2020/1215, § 7).

Ammatillisessa koulutuksessa on kasvanut niiden opiskelijoiden osuus, jotka tarvitsevat jatkuvaa ja pitkäkestoista tukea koko opintojensa ajan. Tuen tarve, opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen järjestäminen ja erityisen tuen sisällön suunnittelu runsaasti tukea tarvitseville opiskelijoille lisää opetuksen ja ohjauksen kustannuksia. Muutokset vaativat niiden huomioimista opetuksen ja ohjauksen resursoinnissa. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa erityistä tukea tarvitsevien määrä on vuonna 2023 noin 25 % opiskelijamäärästä. Vieraskielisten osuus opiskelijoista on noin 45 %. Oppilaitoksessa opiskelevien vieraskielisten sekä runsaasti oppimisen tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä kokonaisopiskelijamäärään suhteutettuna on huomattava. Oikea-aikaisella ohjauksella ja tuella pystytään sujuvoittamaan opintojen etenemistä ja ennaltaehkäisemään opintojen keskeyttämistä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on saanut perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä koronan aiheuttamien

poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Rahoituksella on lisätty opiskelijoiden saamaa opetusta ja ohjausta. Vuonna 2020 harkinnanvarainen korotus oli 1 525 000 euroa ja vuonna 2021 rahoitusta saatiin 1 000 000 euroa. Vastaavaa OKM:n harkinnanvaraista korotusta perusrahoitukseen ei ollut haettavissa vuosina 2022 ja 2023. Sen sijaan opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Helsingin kaupungille vuoden 2022 ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä 4 711 873 euroa opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin. Saadun lisärahoituksen turvin on ollut mahdollista lisätä ohjausta ja tukea määräaikaaisesti. Vastaavaa OKM:n lisärahoitusta ei ole ollut haettavissa vuonna 2023.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Stadin ammatti- ja aikuisopistossa tehdään ja kehitetään monipuolisesti toimenpiteitä opiskelijoiden ohjaamiseksi ja tukemiseksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että opiskelijoille tarjotaan yksilöllistä, riittävää, monipuolista ja jatkuvaa tukea ja ohjausta koko opintojen ajan. Esitetyllä määrärahalla olisi mahdollista palkata viisi määräaikaista opinto-ohjaajaa, viisi erityisopettajaa ja viisi S2-opettajaa. Toiminnan näkökulmasta määräraha tulisi jaksottaa kolmelle vuodelle, jotta esityksen mukaiset hyödyt konkretisoituvat. Opinto-ohjauksella tehostetaan jatkuvan oppimisen asiakkaiden ohjausta, oppimisyhteisöön kiinnittymistä, sekä oikea-aikaista ohjausta kaikille oppimisyhteisön opiskelijoille.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2024 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 13.9.2023 mennessä valtuutettu Vesa Korkkulan ja viiden muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta ammatillisen koulutuksen resursien parantamiseksi. Aloitteessa esitetään 3 500 000 euron lisämäärärahaa, jotta voidaan parantaa opinto-ohjauksen resursointia, pitää ryhmäkoot kohtuullisina, lisätä yksilöllistä tukea sekä erityisopetusta ja auttaa kielen oppimisen vaikeuksista kärsiviä ja torjua koronasta aiheutuvia ongelmia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Vesa, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27384
heidi.vesa(a)hel.fi
Sari Slöör, apulaisrehtori, puhelin: 310 64093
sari.sloor(a)hel.fi

05.09.2023

Asia/10

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, ammatillisen koulutuksen resurssien parantaminen,
Korkkula Vesa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano